

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglašji po pogodbi.
TELEFON šte. 1167.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Japonci na Sahalinu

TOKIO 20. (Reuterjev biro). Tukaj se splošno meni, da je okolica za Rusko na otoku Sahalinu, kjer so se Rusi po porazu pri Dolinoye ustavili, pripravna, da se ist še dalje proti severu umaknejo. Toda pomankanje municije najbrž prisili Rusce, da se bodo udali.

Witte odpotoval iz Petrograda.

PETROGRAD 20. Ob 6. uri zvečer je odpotoval Witte s svojo soprogo. Na kolodvoru so se poslovili člani korejskega in tajnik kiteskega odposlaništva, potem baron Nolde, voditelj ministerskega sveta, admiral Dubosov itd.

PARIZ 20. Witte dospe v Pariz v petek popoldne ob 4. uri. Naročil je stanovalje za se, za svojo soprogo in hčer v »Hotelu Westminster« v Rue de la Paix. Gospa Wittejeva počaka svojega soproga v Parizu. Govori se, da bo Witte odsoten le 3 tedne; ker se potrebuje za vožnjo v Ameriko in iz Amerike 14 dni, utegne torej Witte ostati v Ameriki le 8 dni.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 20. Včeraj se je tukaj razširjala govorica, da so poskušali umoriti Pobedonosceva, višega prokuratorja sv. Sinode. To govorico potrja danes nastopno poročilo lista »Ruskoje Slovo«: Ko je viši prokurator včeraj dospel iz Carskega sela na tukajšnji kolodvor, je stopil k njemu neki mlad človek ter je poskušal ustreliti proti njemu z revolverjem. Neki potnik, ki je došel s Pobedonoscevom, je to preprečil in je moža izročil policiji, ki mu je odvzela revolver. Lj. zavednost tega potnika, čegar ime je neznan, je rekla višega prokuratorja. Isti se je odpeljal v poslopje sv. Sinode ter se je potem brez spremstva zopet vrnil v Carskoje selo. Storilec, ki je bil aretovan, je star 28 let.

HELSINGFORS 20. (Petrograjska brz. agentura). Ob 3. uri in četrt popoldne je bil na pomočnika generalnega guvernerja, tajnega svetnika Deurha, izvršen atentat. Neka neznan oseb je na senatnem trgu vrgla proti njemu bombi podoben predmet. Tajni svetovalec Deurha je bil na hrbtu na rokah in na nogah lahko ranjen. Storilec je ubežal.

Dementi.

PETROGRAD 20. »Petrogr. brzobjavna agentura« poroča: Govorice, ki so bile razširjene po noči in katere so priobčili tudi časniki, o atentatu, ki da je bil izvršen na Pobedonoscevu, so brez vsake materijalne podlage. Te govorice je povzročilo dejstvo,

da je bil aretovan neki m'al mož, ki se je pred kolodvorom v Carskojem selu izprehajal ter bil videti zelo razburjen, ravno ko je Pobedonoscev stopil iz vlaka. Pri njem niso našli nič sumljivega.

PETROGRAD 20. (Petrogr. brzobjavna agentura). Vest, da je bil general Steselj imenovan poveljnikom 7. armadnega zbora, je glavni štab proglasil za popolnoma neosnovano.

Buliginov načrt.

BEROLIN 20. Iz Petrograda poročajo: O Buliginovem načrtu ustave se bo na ukaz carjev posvetovala posebna konferenca, ki bo obstojala iz gotovega števila členov državnega sveta in specijalno za to imenovanih oseb. To posvetovanje se bo vršilo v dveh sejah ter bo spremenilo le nekatere posameznosti. Izlasti se bolj razširijo volilne pravice za Žide. Na rojstni dan prestolonaslednika bo proglašeno sklicanje narodnega zasedanja najbrž v Moskvi.

Dogodki na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 20. (Ogrski biro). — Predpopoldne se je vršil ministerski svet, katerega se je udeležil tudi minister za poljedelstvo, ki se je povrnil iz inozemstva.

BUDIMPEŠTA 20. Minister notranjih stvari je v sporazumu s finančnim ministrom razveljavil sklep budimpeškega municipalnega odbora, in sicer one točke, ki zaobrajujejo mestnim organom, da tudi dobrovoljno vplačane davke oddajajo državnim blagajnam. S tem so magistratni in mestni uradniki obvezani sistirati izvršitev onega sklepa. Oni del sklepa, ki se nanaša na prepoved normalnega vprejemanja davkov in na položaj rekrutov, ostane v veljavi.

Brzobjavne vesti.

Avstrijski vojni ladiji.

DUNAJ 20. Glasom brzobjavnega poročila sta avstrijski vojni ladiji »Huszare« in »Kaiman« dospeli dne 19. t. m. v Gibraltar.

Avstrijska trgovinska bilanca.

DUNAJ 20. Uvoz Avstrije meseca junija je znašal 163.9 milijonov kron, to je plus 0.2 mil. nasproti mesecu juniju leta 1904, izvoz 164.5 mil. kron (— 3.6). Iz tega sledi za mesec juni aktivum trgovinske bilance 0.6 nasproti aktivu 4.4 minolega leta. Uvoz od januarja do včerajšega junija je znašal 1076.6, to je + 72. izvoz 968.7, to je — 79.6. Pasivum trgovinske bilance znaša 107.9, nasproti aktivu 44.1 v minoletem letu.

Nesgoda na vojni ladiji »Habsburg«.

PULA 20. Danes je c. in kr. eskadra streljala ostro. Na vojni ladiji »Habsburg«

se je povodim streljanja s 15 cm reduct-topom dogodila eksplozija plina, valed česar je bil en mož ubit, drugi pa ranjen. Poveljnik vojn. mornarice grof Montecuccoli je bil na »Habsburgu«, ko se je pripetila nesgoda.

Nemška eskadra v Švedski.

GOETHEBURG 20. Danes popoldne je dospela semkaj nemška eskadra, obstoječa iz bojnih ladij »Kaiser Friedrich III.«, »Brandenburg«, »Weissenburg«, »Wörth«, »Elsass« in »Braunschweig« ter aviso parnik »Pfeil«.

Angleška eskadra na Francozskem.

PARIZ 20. V trenutku, ko je angleška eskadra zapustila Francozko, je angleški kralj odpisal ministerskemu predsedniku Rouvieru brzobjavko, v kateri se zahvaljuje za simpatičen vprejem, ki ga je Francija priredila eskadri. Ministerski predsednik Rouvier je odgovoril, da se je francoska vlada smatrala srečno, da je zamogla vprejeti angleško eskadro ter jej podati dokazov simpatij, ki vladajo med Francijo in Anglijo.

Obletnica smrti papeža Leva XIII.

RIM 20. V sikstinski kapeli je danes ob 10. uri popoldne imel kardinal Vannutelli slovesno zadušnico za pokojnega papeža Leva XIII. Navzoči so bili papež, številni kardinali, diplomatični zbor, rodbina Pecci, vitezi malteškega reda in mnogo povabljenih gostov. Po maši je papež podelil absolucijo.

Maročansko vprašanje.

PARIZ 20. Ministerski predsednik in minister znanjih stvari Rouvier je danes predpopoldne vprejel nemškega poslanika kneza Radolira.

Vreme v Severni Ameriki.

NEW-YORK 20. Valed vročine je včeraj v mestih vzhodnih držav umrlo 96 oseb. Po noči je bila nevihta, ki je zažala temperaturo za več stopinj.

Nova banka v Sofiji.

BEROLIN 20. V Sofiji se ob sodelovanju diskonto-društva S. Bleichröder ustanovi bančni zavod, ki bo najbrž otvorjen 1. oktobra t. l.

Protektorat nad izdajalstvom.

I.

Im Auslegen seil frisch und munter! Legt Ihr's nicht aus, so legt was unter! — Te besede nemškega pesnika Goetheja so nam pršle na misel, ko smo prečitali članek v »Slovenskem Narodu« pod naslovom »Klerikalizem v Istri«.

Avkter rečenega članka je res velik v tej umetnosti: če ne more dejstev razkladati

v svoje namene, pa — podtika in niza insinuvacije.

Prav nehotetna insinuvacija je n. pr. ako člankar v »Slov. Narodu« trdi, da »Učiteljski Tovarš« ni v milosti pri »Edinosti« zato, ker rečeno ljubljansko glasilo prinaša dopise iz Istre, »prav kakor bi imela samo »Edinost« pravico pisati o istrskih razmerah«. Nikdar še nismo mi kateremu slovenskemu listu odrekli pravice do razpravljanja o razmerah v naših pokrajinah in nikdar nismo mi zamerjali komu, če se je bavil s našimi stvarmi. Pač pa se je dogodilo že večkrat, da je — »Slovenski Narod« odurno mahal po nas in nas s gorjajo gonil v Trst, če smo priobčili kaj, kar nam je s Kranjskega dalo o razmerah na Kranjskem. Ali istotako, kakor vsakomur priznavamo pravico, da govori o naših razmerah, varujemo mi svojo pravico, da zavračamo to, kar se je po našem globokem osvedočenju — krivo pisalo o naših razmerah.

Drzna insinuvacija je tudi, ako piše člankar v »Slovenskem Narodu«, da mi vsakogar, ki »ne trobi v rog« istrskih voditeljev, označemo kakor zaveznika Italijanov. Če smo mi izvestne informatorje in varvance »Učit. Tovarša« označili — in jih označemo tudi danes — kakor zaveznike Italijanov, storili smo in delamo to na podlagi dejstev, vspricho dogodkov, ki so se vršili očitno pred očmi vsega sveta.

Tretja nesramna insinuvacija je, ako piše člankar v »Slov. Narodu«, da mi begamo javno mnenje s trditvijo, da v Istri ni klerikalizma! Nikdar in nikjer nismo trdili tega. Kakor nikjer na svetu, kjer žive ljudje s sloveskim intelektom, ljudje, ki mislijo se zvojnimi glavami, tudi med Slovanstvom v Istri ni in ne more biti uniformiranega javnega mnenja, marveč se tudi tam krešejo razpori. Če pri »Slovenskem Narodu« ne vado tega, pa jim sproščamo mi tem povodom, da se v Istri pojavlja med mlajimi elementi že d'le časa reakcija proti načinu in metodi, kakor se je doslej vodila naša politika nasproti Italijanom in nasproti vladi in v medsebojnem javnem življenju. Ali na čast in slavo istrskega razumnštva — bodi svečeniškega, bodi posvetnega — moremo zabeležiti fakt, ki je naravnost odrešilen v našem sedanjem položaju, fakt namreč, da se, ko gre za korist in bodočnost naroda vsi ravna po zlatem navodilu: Salus publica suprema lex esto! To je, gospoda, tisti »klerikalizem«, ki ga hvalimo na razumnih v Istri: oni se ne koljejo med seboj, ker vedo, da bi ob tem klanju krvavel skupni interes naroda, da bi trpela ideja — vetaje in odrešenja naroda trpina iz jarma italijanske oligarhije. Zato in edino zato označamo kakor zaveznika Italijanov vsakogar, ki bi hotel, da se načinci koljejo med seboj,

PODLISTEK.

234

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—Š.

— Oče križar! je vzkliknil Berislav, položivši desnico na križarjeve rame, Bog naj poživi tvojo pamet, luč je od tebe, ki nam je zasvetila v tmini. Dobro si zamislil prevaro, oče, in ni drugzaga, bratje, nego da storimo tako. Jaz ne bi hotel, da se povrnemo k morju, kakor smo prišli. De'o nam mora vpeti, ker, ako kedaj, se sedaj bliža ura, da vržemo s sebe obsodržljivi jarm.

— Dobro je, oče, hvala ti! je potrdil Hranič, kakor si zamislil, tako storimo, ali samo da bo hitro. Odpelji hitro svojega brata križarja do pristave.

Sreča je bila ugodna prevari. Šor Cavagnoli je gledal na svoje oči, kako gredo pod večer trije menihi na konjih od Kapi-pitelja iz Zagreba ter je bil popolnoma pre-

pričan, da so se ti meniški puntarji preplašili, začuvši, da jim je zdravnik na sledi.

Ban Lasko od Lučenca se je povrnil iz Dalmacije v svoje dvore na Griču pri Zagrebu. Sode po njegovem obrazu ni bil posebu vesele volje. Kralj ga je bil poslal, da pomiri Zaderčane s Trogirčani, ki so se krvavo dajali po navadi primorskih občin. Gospod ban se je silno razsrdil radi te naloge, ki mu nikakor ni bila po volji. Kakoršen je bil se je znal zaleteti med ljudi, ožvrkniti tega in onega; on je znal s sekuro razsekati vsaki voz, pa tudi če ni bil gordiški, in bahata velika beseda je bila navadno njegov sklep. Lučenec je znal hrupeti, zapovedovati, grometi in je vsaki hip udarjal s roko na roč svoje sablje, naj se vidi, kaka da mu je ultima ratio. Ali to pot ni trebalo gromovna in kričanja. Trebalo je miriti sladkim in gladkim, trebalo je dvojico besnilcev s krotkimi rokami spraviti pod en jarm, trebalo je prekaniti prekanjence, kakoršni so bili primorski meščani. — Sosebno tedaj je trebalo zbrati pamet, kajti v jednom delu dežele je sešla Trdkova vojska, a

bilo je tudi Ladislavovih čet, in so mest, občine in veliki posestniki po svoji volji priznavali sedaj tega, jutri onega vladarja, kakor jih je že kdo slučajno užal ali podkupil.

Naloga je bila vsakako vražja za Lučenca, človeka jako masega uma, in neki ljudje so začeli sumiti, da mu je ta trdi orok naložen, da se osramoti pred svetom in da se mu banovnje izmuzne iz rok.

Videlo se je, da gospod ban ni velik mojster v zapletenih državnih poslih, kajti na tem sadarekem in trogirskem mirjenju ga ni spremljala posebna sreča. Dvakrat je moral po kraljevi zapovedi v Zadar, a obakrat s isto nalogo. Najprej pred Božičem minolega leta. Tri mesece je sedel in klical pred-se obe mesti. Motal jih je, svetoval, ali ni se mu posrečilo, da bi na njihove grešne glave zvalil milost avetega duha. Res je sicer, da je bilo težko kaj storiti v imenu in na korist vladarja, kakoršen je bil Šišman, vladarje, ki je dano besedo desetkrat pogasil, ki je znal vse obljubljati, a nič izvršiti. Jezan se je bil ban na spomlad povrnil v Zagreb ter napisal široko pismo kralju, kako

da ob vsej najbolji volji ni mogel mnogo, in kako je njemu, človeku nepoznanemu v tistih krajih in nepoznajočemu narav tamošnjih ljudi, jako težko kaj doseči, osobito, ker je polno rovarjev, bosanskih, beneških in neapeljskih, ki vsakemu mestu špečejo na uho mlo in drago, da bi je odvrgli od zakonitega vladarja. Sromasni ban Lučenec se je mnogo potil na pisanju tega pisma ter se je čutil blaženega v misli, da se je s tem rešil vraga. Ali zmotil se je hudo. Početkom junija je dospelo iznaden kraljevsko pismo, pisano jako otrim peresom, kjer mu njegova kraljevska svetlost naznanja, da se zdi, da ban ni imel dovolj skrbi in modrosti, da bi pomiril obe mesti, ki sta v razdoru, ter da je menda to nalogo smatral za neznatno, ali stvar da je važna ravno v času, ko se nezvesti bosanski kralj Trdko, ujec kraljice Marije, dviga, da z zločinsko roko odtrže Dalmacijo s morjem od njene vlasti. Ban da je započel z vršenjem te naloge, pak da ne bi bilo koristno, ako bi isto sedaj poverjali drugemu. Zato naj nemudoma krene v Dalmacijo in naj na vsaki način izvrši to, kar se mu privkari na posrečilo. (Pride še.)

bog česar bi italijanska oligarhija temlaglje konservirala svoj, nasproti našemu narodu bestijalni zistem, da rabimo besede istega »Učiteljskega Tovariša«. Kdor omogoča ohranjanje tega sistema, ta je — ako je drugorodec — sovražnik našega naroda; če pa je našinec, je izdajica svojega rodu. To stoji, pa naj je dotičnik makari stokrat — liberalco!

Nikdar nismo rekli mi, da v Istri ni klerikalizma, kakor je na drugi strani notorična resnica, da je tudi v hrvatskem taboru v Istri mnogo jako svobodnomislilnih elementov. Ali, kar smo rekli, to stoji, to je dejstvo: med Slovani v Istri doslej ni dveh političnih strank, marveč nastopajo rodoljubi jednotno v narodnem pogledu.

Da bo »Slovenski Narod« vedel, kakov je v tem pogledu hrvatski »klerikalizem« v Istri, opozoriti ga točemo na ta-le velekarakteristični dogodek.

Tržaški škof Nagl je bil na vizitaciji v pazinskem okraju. To priložnost je porabljal, da je pritiskal na naše svečenike, kako nujno potrebuje da je, da se tam zasnije posebna (klerikalna, seveda) stranka proti hrvatskim — brezbožnim odvetaikom! A ti so (po zastrjevanju »Slovenskega Naroda«) — klerikalci!!

Toda dotični svečeniki si niso dali imponirati niti po avtoriteti svojega škofa. Soglasno — z eno samo izjemo v osebi znanega župnika Krapeka, tega zaupnika »čistega« glasila v Zagrebu — so odklonili inasuvacijo Naglovo, so ostali značajni in poštenu hrvatski rodoljubi ter delajo slej ko prej zlošno z »brezbožnimi« odvetaiki za odrešenje našega naroda iz jarma italijanske oligarhije, te varuhine izvestnih dopisnikov v »Učiteljskega Tovariša« in najnovejših varancev »Slovenskega Naroda«!

O ironija usode! Želje liberalnega »Slovenskega Naroda« se zlivajo tu z željo nemškega škofa — v skupno željo: da bi se Hrvatje in Slovenci v Istri začeli klati med seboj po kranjskih izgledih!!

Verujemo radi, da so si nameni slovenskega lista in nemškega škofa zelo navsekrižni, ali efekt tega, kar si želita, (medsebojne borbe) bi bil isti: težak udarec za našo narodno stvar v Istri, udarec, ki bi gotovo za desetletja retardiral naš politični in gospodarski razvoj v tej nesrečni deželi, ali bi bil celo v začetek defektivnemu koncu, tako, da bi vsi napor, vsa neizmerna svota dela, vse neznanke žrtve od začetka Vitezovega delovanja sem ostale le — zgodovinska reminiscenca, a ekzistenca našega naroda v Istri dejstvo, ki jo bo bežala le še zgodovina narodnih odlomkov poginolihi zbog nespaneti in strasti — dotičnih narodnih celot.

Upliv vere in materinega jezika v cerkvi na razvoj človeštva.

(Članki izven uredništva.)

II.

Edini Židje so poznali enega Boga, toda tukaj je šlo počasi.

Ko je Mojses vodil svoje rojake preko Rudečega morja, je uvidel takoj, da bo imel mnogo sitnosti žnjimi. Židje so prišli namreč v dotiko z Egipčani. Videli so, kako Egipčani svojim bogovom stavljajo tempeljne, kako jih devajo v podobe — uvidel je torej, da so njegovi rojaki, ki so imeli lonce mesa v Egiptu, suženjskega mišljenja in da niso preveč razviti. Vodil jih je v puščavo in navlaš jih je vodil sem in tja 40 let z namenom, da stari rod, kar ga je prišlo iz Egipta, izumrje. Ker bi bil sicer, ako ga sproveda v Palestino, premagan; in ako ne, bi se lotil poganstva, ker bi bil v dotiki s pogani. Mojses se ni motil. Mrmrli so soper njega, da jim ne da loncev mesa in slili so v njegovi odsotnosti zlato tele.

Da pripravi mladi zarod za vero monoteistično, je uklesal deset zapovedi v dve plošči iz kamena ter jim jih postavil pred oči. Ustanovil je Lavijev rod za duhovenski stan. Klatil se je po puščavi, da se mladi zarod vtrdi in pripravi za bodoče boje v Palestini. V Palestini so jeli napredovati. Podvrgli so si druge narode in njihov kralj David je navduševal svoj narod za slavo Jehove in sam dajal izgled, ko je prirejal procesije in prepeval pobožne pesmi spremljevanjem harfe.

Da se pa vera v enega Boga še bolj ukorenini, je polčil temelj templu v Jeruzalemu, ki ga je dovršil njegov sin Salamon.

Židje, ki so bili za časa Davida in Salomona versko prečnjeni in so na službi božji rabili svoj hebrejski jezik, so bili od drugih narodov spoštovani in so dosegli precej visoko kulturo. Njihovi nasledniki pa so se ženili tudi s poganekimi in malovrednimi ženskami, ki so Judeje dovede do propada. V babilonski sužnosti se je v Židih zopet vzbudila verska zavest, vrnilo se je v domovino in odalej se je v njih versko prepričanje tako ukoreninilo, da so se vkljub dejstvu, da so zgubili svobodo, in vkljub dejstvu, da so bili do skrajnosti preganjani — vzdržali v veri, da Jehova ni pozabil na nje, ampak jim obljubil, da jih postavi za gospodarje sveta! Ni čudo! Versko prepričani, opravljajo Židje svoje molitve in obrede vselej vestno; odgajajo skrbno svoje otroke in se bratski podpirajo mejebojno. Vseled Mojsesovih zapovedi so zmeri in varčni in tvorijo danes važen faktor v konstitucionalnih državah. Židje nam dokazujejo živo, da vera vzdržuje človeka v najbujših stiskah. Ali, ker Židje našelom ne pripoznavajo za brata nikogar, ki ni njihovega plemena, so bili obsovaljeni vselej in pri vseh narodih. In ravno to našelo utegne postati v doglednem času usodno za Žide.

Kongres zemstva.

Moskva 20. Kongres zemstva se je udeležilo 200 oseb. Predsednikom je bil soglasno izvoljen grof Hayden. V zvezi temu, da se je generalni guverner zavzel za to, da bi se kongresu ne delale težkoče, je prišel na današnjo sejo policijski nadzornik v spremstvu policijskih uradnikov, ki je prinesel pismen poziv mestnega glavarja, naj se seja zaključi. Komisar je prečital zakone in okrožnice, na temelju katerih smatra uprava kongres nezakonitim. Predsednik kongresa je izjavil, da smatra odredbo uprave nezakonito in da se torej ne čuti obvezanega k posluhu, zato ne zaključi seje. Policijski nadzornik je na to zahteval imena vseh udeležencev in izročitev vseh dokumentov. Za odgovor so zadoneli glasovi: »Zapišite vse Rusijo!« Končno se je policiji posrečilo, da je napravila zapisnik.

V nadaljni razpravi je zemstvo označilo napake Buliginovega načrta ustave: volilni cenzus prepreči izraz pravega mišljenja ruskega naroda; ni pravičeno, da se od zakonodajne izključuje neke kategorije državljanov, to je neke meščane in izlasti vse delavce; manjkajo jamstva za osebno in splešno svobodo; napačno je, da se hoče izključiti javnost razprav; zborovalci so zahtevali imuniteto za poslanke in osebno varnost; protestirali so, da bi bil parlament popolnoma podrejen državni svetu, ki je popolnoma birokratski in proti temu, da bi ne bili ministri odgovorni. Kongres je izrazil menenje, da morajo zastopniki zemstva in mest biti v velikem številu zastopani v državni dumi, ki se jo skliče.

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 20. julija 1905.

Rusija hoče zvezo z Japonsko.

Petrogradski dopisnik pariškega »Matina« izjavlja, da zamore objaviti izvestje o navodilih, ki jih je prejel Witte. Ta izvestja je dopisnik dobil od neke visoke, dobro obveščene osebe, ki pa ni bila Witte. Glasom teh izvestij je Witte dobil nalog, naj premeta vse težkoče in tudi denarno vprašanje, samo da se povrne v domovino, potem ko bo sklenil mir in zvezo z Japonsko. Vsi da so soglašali v tem, — nadaljuje dopisnik — da mir, ki vodi do zveze z Japonsko, se nikakor ne more smatrati sramotnim, ker utegnejo iz tega izrasti za Rusijo velike koristi. S to idejo o zvezi z Japonsko, se Witte ukrea v Ameriko. Nadejati se je, da bo Witte v zvezi z težkočam, ki se mu stavlajo, vspel v svoji misli.

Dogodki v Rusiji.

Izseljevanje iz Varšave.

Iz Varšave poročajo: Kakor javljajo poljski listi je v Varšavi mnogo hiš praznih, ker je veliko število prebivalcev vled dogodkov v zadnjih mesecih zapustilo mesto. Stanovanja, ki so prej nosila 600, 800, 1500 rubljev letne najemnine, stoje prazna.

Proti ustavnemu načrtu Buligina.

Iz Petrograda poročajo: Vse zveze in politične skupine, ki so do sedaj pretrgavale Buliginov načrt, so se soglasno izrekle proti

njemu. Le v tem se mnenja ne strinjajo, naj se li že v naprej vzdržé volitev, kakor je to sklenila zveza zdravnikov, ali naj se pa poskuša po možnosti prodreti s samostojnimi kandidati, ki naj bi potem poskušali spremeniti klicano državno dumo v konstitutni zbor.

Pobedonoscev obsojen na smrt od teroristov.

Iz Petrograda javljajo, da je Pobedonoscev, viši prokurator sv. Sinoda, prejel od stranke teroristov pismo, v katerem mu je bilo javljeno, da je obsojen na smrt, ker se protivi liberalnim reformam. Omitni je treba, da je tudi Plehve teden dni pred svojo smrtjo prejel enako pismo.

MIROVNA POGAJANJA.

Misija Witte ja.

Iz Petrograda javljajo da je Witte v terek imel dolgo avdienco pri carju. Njegova pooblastila bodo zelo obširna. Kakor se govori, je Witteju poverjena še neka druga misija. Pozneje je car vsprejel ministra za vnanje stvari in vojne.

Sestanek Witteja in Rouviera.

Iz Pariza javljajo, da se tamkaj pripisuje velika važnost sestanku Witteja in Rouviera. Witte bo prosil zaslonbe od strani Francije in izlasti razpolago francoskega kapitala za eventualno izplačanje vojne odškodnine in za reorganizacijo vojske in mornarice. V tukajšnjih diplomatskih krogih menijo, da bo Japonska zahtevala štiri milijarde vojne odškodnine.

Politične in strankarske evolucije na Hrvatskem.

Iz Zagreba pišejo v dunajsko »Information«: Na Hrvatskem se pripravlja političen dogodek, ki utegne postati odločilnega pomena za bodočnost kraljevstva. Sedaj se zopet in to pot z resno voljo, stremi po ujedinjenju hrvatske h opozicijskih strank ter se to bržkone tudi posreči, dočim je ujedinjenje srbske opozicije že dovršeno. Na konferenci hrvatske opozicije, ki je bila v Osijeku v Slavoniji, so poprijeli inicijativo v dosego hrvatsko-srbske volilne zveze. Na konferenci zaupnikov srbske opozicije v Brodu so sklenili na to, da bodo sledili eventualnemu pozivu hrvatske opozicije ter da stopijo v pogajanja glede volilne zveze. Vladna stranka je vsprilo te akcije naravnost konsternirana in si prizadeva krčevito, da prepreči ustanovitev take zveze, v kateri namen skuša se-jati nezaupanje med obe stranki. Ozi sluti, kaj je zanj v igri in vidi, kako vstaja pred njo kakor strah usoda ogrske liberalne stranke. V letu 1897. je le nepopolno združenje hrvatskih opozicijskih strank pridobilo opoziciji tretjino sedežev v saboru. Hrvatsko-srbsko združenje pa bi moglo vladno stranko razbiti vlie vsemu srednjeveškemu volilnemu redu. Spletkarenja vladnih krogov pa ne bodo mogla preprečiti take zveze. Pač pa je na poti drug zadržek, ki sicer ne onemogoča ujedinjenja opozicije, ali bi je mogel napraviti nepopolno. Srbi se branijo stopiti z Frankovci v kakoršnja si bodi pogajanja. In s polno pravico, ker »čista stranka« taji ekzistenco srbskega naroda v mejah pojedine kraljevine. Ta zadržek re utegne premagati na ta način, da toliko do hrvatsko-opozicijskega, kolikor do hrvatsko-srbskega ujedinjenja pride brez sodelovanja Frankove frakcije. To pa tem prej, ker se je ta frakcija, kakor uči izkušnja, pokazala nesposobno za kakoršnja si bodi zvezo.

Tako posnemljemo iz dunajske »Information«. Odgovarjalo bi le naši nejskrajši želji, da vse poštene nezavisne elemente prešini pozneje: da so čisti nesposoben element za kakoršnja si bodi kooperacijo v opozicijske namene v Hrvatski. Treba le vedeti, kdo in kaj je ta stranka »čistih« na Hrvatskem. Ta stranka je — nje voditelj sam!! Vse drugo, kar leti za njim — bodi vedoma, bodi nevedoma — služi le v dekorativne namene za osebo voditelja. A kdo je, kaj je ta voditelj? Njegovo pokoljenje, njegovo mišljenje in njegovo čutstvovanje ne koreminijo v hrvatskih tleh in nehrvatski so njegovi nameni. Protihrvatski činitelji so ga virgli v hrvatsko opozicijo, ker jim ravno tam najlaglje in največ koristi se svojo sposobnostjo. V pozni nekega hrvatskega radikalizma, ki v resnici ni drugega, nego nihilizem, je voditelj čistih bil vaidkar destruktiven element v hrvatski opoziciji. Ka-

dar-li se je zdelo, da se imajo razmere v hrvatski opoziciji nekoliko konsolidirati, že je bil vodja »čistih«, ki je začel razpaljati zle instinkte nekega vse- in samohrvatsva. In čim uglednejši in pošteniji je bil kdo v hrvatski opoziciji, tem huje je bila naperjena proti njemu ta nečista gonja »čistih«, kateri je bila najpriljubljenije in najnevarnejše sredstvo — sumničenje hrvatske zvestobe dotičnikov. Kdor ni psoval Srbov vsaki dan, ta je bil izdajica na hrvatski stvari. A kdo je imel škodo in kdo korist od ljutega spora med Srbi in Hrvati? Škodo Srbi in Hrvatje, korist pa njihovi skupni sovražniki pod zaščito zloglasnega vladnega sistema na Hrvatskem. Čisti razdirajo opozicijo in služijo temu sistemu. Slep in gluhi in politično dete mora biti oni, ki ne vidi tega. Dvojno bi torej mi želeli iskreno. V prvič: da vsi poštenu in nezavisni elementi na Hrvatskem pridejo do spoznanja, da je pomirjenje med Srbi in Hrvati tem nujnejše, čim ljuteje beani proti njemu »čista« frakcija v imenu sovražnikov hrvatskega in srbskega imena. V drugo pa: da do pomirjenja more priti le tako, da si Hrvatje in Srbi preko »čistih« sežejo v roko! S »čistimi« pa nikdar, ker ti ne morejo privoliti v pomirjenje iz tega jednostavnega razloga, ker bi ostali potem — brez naloge in pravice do obstanka.

Dogodki na Ogrskem.

Boj med vlado in koaliranimi strankami nadaljuje, ali točneje rečeno: na obeh straneh hite s pripravi, z organiziranjem za prihodnje boje, katerih izid bo gotovo visok mejniki v življenju monarhije.

Ministarski svet se je posvetoval pred večerajšnjim, kake korake in odredbe bo ukreniti proti pasivni rezistenci. Zdi se da hoče vlada poskusiti z razveljavljanjem vseh sklepov občin, s katerimi bodo iste odklanjale pobiranje davkov, ki jih ni dovolil parlament. Tako razveljavljanja hoče vlada motivirati s povdarkom, da občine imajo pač pravico, da odklanjajo nasilno pobiranje davkov, ne dovoljenih od parlamenta, nikakor pa da nimajo ne pravice odklanjati davkov, ki jih ljudje hočejo plačevati dobrovoljno niti ne te pravice, da bi eventualno vsprejeti denar nalagale v kake druge namene. Dolžnost občin da je, da te denarje izročajo v državne blagajne.

Vse prav, vse lepo! Kaj pa, če občine zdržama čstanejo pri svojih sklepih in se ne bodo menile za vladno razveljavljanje istih? Potem pride tisti psihološki moment, ko ne bo možno več sedanje dlatično postopanje barona Fejervarya, tisti zistem svarjenja in rahlih groženj, ampak bo treba rabiti silo, ali pa priznati, da smo se blamirali in da smo pri kraju se svojo madjarščino.

In koalirane stranke delajo na to z mrzlično energijo. Komisija petanškega komitata izda proglas do meščanov, s katerim hoče dokazati nasprotje od tega, kar trdi vlada.

Noben državljan da ni ob sedanjih okoliščinah dolžan plačevati davkov, pač pa naj nalagajo denar na varen način. Na ta način hočejo koaliranci očevidno rešiti občine pred vsakim prosledovanjem od strani vlade, ker, ako ne bo nado plačeval davkov, tudi občinam ne bo potrebno odklanjati iste.

Dogodki silijo torej, kakor se vidi, na katastrofalno razrešitev. Katastrofa mora priti, ali za madjarski šovinizem, ali za — dosedanje skupnost monarhije. Dolgo so merodajni krugi sejali veter Madjarom v prilog, sedaj žanjejo vihar — proti sebi.

Drobne politične vesti.

Kardinal Merry del Val. Iz Rma poročajo, da se papežev državni tajnik Merry del Val v prihodnjih dneh preseli v Castel Gandolfo, kjer bo bival v papeževem gradu do konca meseca avgusta. Grad bo zvezan z Vatikansom s posebnim telefonskim črto.

Punt na italijanski vojni ladiji. Iz Specije javljajo, da so se na oklopači »Morosini« spustali podčastniki in mašinisti. Punt je bil brzo udušen; a krivci so bili odvedeni v zapor. Sodi se, da je punt provzročila socijalistična propaganda. Obšastnje se trudijo, da bi ta slučaj prikrile.

— Slučaj prekršaja discipline v nemški mornarici. V Kielu, luka nemške mornarice, se je dogodil slučaj, ki kaže, da ne vlada ravno vzorna disciplina v

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)
tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporoča glavnemu občinstvu svojo
zalogo pohištva
prej **ANTON ČERNIGOJ**
via dei Rettori šte. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
*Pohištvo izdeluje se solidno, trpečno in hitro, in sicer samo in leso, posušenega
v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.*
Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlja se brezplačno.
Prodaja se tudi na mesečne obroke.
Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

V najem se odda več sob, katere so popolnoma na novo opremljene in priskrbljene z električno razsvetljavo. Poblize se izve pri upravi „Edinosti“.

Nova hiša s 3 prostori, dvoriščem in vodnjakom je na prodaj za gld. 1900. — Več se izve v „Gostilni Trošt“ nad rojansko cerkvijo.

Išče se upravitelj za „konsumno društvo“ v Rimanjih. Isti mora položiti kavejlo. Plača po pogodbi. — Več pové uprava lista.

Hišico proda za gld. 1300 — plačati takoj samo gld. 200. — Josip Ahtik pri Lajnarjih v Rojanu.

V nedeljo dne 23. julija t. l. bo v „Gostilni Trošt“ (nad rojansko cerkvijo) veliki ljudski ples na podovih. Ples bo trajal od 5. do 10. ure zvečer. Vsak plesni komad stane le 10 st. V gostilni se točijo prve vrste domača črna in bela vina ter pivo „Goess“ tudi kuhinja je bogato preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Iz velikih senčnatih vrtov je krasen razgled na morje in okolico, a ob enem tudi na plesišče. Razsvetljavo bo kaj krasno preskrbovala 700 sveč močna svetilka, ki je edina take vrste v Trstu. Za obilen obisk se toplo priporoča udani voditelj.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
pive
v sodčkih in v hoteljkih, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshubler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTORU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5.
kjer se vsaki dan izdeluje obleka
v lastni krojačnici.

Assicurazioni generali
V TRSTU.
(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1902. kron 208.632.918.73
Premije za potovanja v naslednjih letih 82.371.684.24
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1902. 611.558.220.13
Plačana povračila:
a) v letu 1902. 5.2473.446.68
b) od začetka društva do 31. decembra 1902. 742.014.072.65
Letni računi, izhaz dosejanih plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

Alojz Cian & A. Visintini
naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico
Alla Città di Trieste
v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni).
Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividenče.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza Caserma šte. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
Posojila daje samo zadrugu in sicer na ukupno po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.
Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.
Naroče za popolno čiščenje stanovanj.

Narodni kolek je
vdbiti pri upravi
„Edinosti“
TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

FREDIN
najboljše sredstvo za čiščiti vsako fino rumeno ali črno obuvalo
Najbolj se priporoča za Boxcalis, Osearia, Chevreux in lakirane čevlje.
DUNAJ, XII/I.

Mestna hranilnica Ljubljanska
v lastni hiši v Prešernovi ul. 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopol. in od 3. do 4. ure popol., jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varvancev.
Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom ces. kr. poštne hranilnice.
Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred, na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.
Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Odlikovana tovarna
za čopiče in ščetke
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specializist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka. Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386.80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159.57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„SANTUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste
prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

ANTON SKERL
mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.
Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brillant
v TRSTU
ulica S. Antonio št. 9. II. nadst.
Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom srebrom in zlatom.
I. deluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.
ORDINIRA od 9—12 predp., 3—5. popol.

Kovaška mehanična delavnica
Iharna kovin, zavod za niklovanje, pozlačevanje, posrebrnenje, pokotlorinjenje in pocinjenje.
VIKTOR FANO
ulica R. Zovenzoni št. 4
ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKE

FILJALKA
c. kr. privat.
AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:
IZPLAČILA V KRONAH
na blagajniške nakaze na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 % proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
» 30 » » 3 % » 30 » » 3 %
v zlatih napolnjenih na izplačilna pisma
proti 30 dnevni odpovedi 2 % proti 30 dnevni odpovedi 2 %
» 3 mes. » 2 1/2 % » 3 mes. » 2 1/2 %
» 6 » » 2 1/2 % » 6 » » 2 1/2 %
Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja. bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.
Banecigro v kronah
z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.
Krone in zlati napolnjeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po toka odpovedi.
Izdaja nakaznice
za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd prosto stroškov.
Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.
Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.
Daja predujme
na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.
Kreditni na karikacijske listine
se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.
Kreditna pisma
se izdajajo v katerikoli mesto.
Hranila.
Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna-zavoda.
Menične nakaznice.
Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostij, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrstne namene.